

การพัฒนาชุดการสอน เรื่องการอยู่ร่วมกันในสังคม ตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยการ
ใช้รูปแบบ CAI เชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์

THE TEACHING PACKAGED DEVELOPMENT ON COEXISTENCE IN SOCIETY
ACCORDING TO THE FOUR BRAHMAVIHĀRA DHAMMAS BY USING THE
CREATIVE CAI MODEL FOR THE SECOND YEAR LOWER SECONDARY SCHOOL
STUDENTS IN YANG TALAT WITTAYAKARN SCHOOL, KALASIN PROVINCE*

รุ่งนภา โยन्दัน, ประยูร แสงใส

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Rungnapha Yondan, Paryoon Saengsai

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand,

E-mail: rungnaphayondan@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาชุดการสอน 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ก่อนและหลังเรียนโดยชุดการสอน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยการใช้รูปแบบ CAI เชิงสร้างสรรค์ และ 3) ประเมินความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการวิจัยแบบ R&D กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 36 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ชุดการสอน แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์และแบบวัด พฤติกรรม สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation), การวิเคราะห์ค่า t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนาชุดการสอน นักเรียนมีความรู้พื้นฐาน เกี่ยวกับชุดการสอน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยการใช้รูปแบบ CAI เชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อได้ทดสอบหลังจากที่ได้ทำการเรียนการสอนแล้ว สามารถตอบแบบทดสอบหลักธรรมได้เป็นอย่างดี
2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้ชุดการสอน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยการใช้รูปแบบ CAI เชิงสร้างสรรค์ คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงที่สุด คือ ด้านรูปแบบ/หัวข้อ ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรม

คำสำคัญ: การพัฒนาชุดการสอน; หลักพรหมวิหาร 4; รูปแบบ CAI เชิงสร้างสรรค์

* ได้รับบทความ: 12 มิถุนายน 2564; แก้ไขบทความ: 1 สิงหาคม 2565; ตอรับตีพิมพ์: 31 สิงหาคม 2565

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the teaching packaged development; 2) to compare the learning achievement of before and after using the teaching packaged on coexistence in society according to the Four Brahmavihāra Dhammas by using the creative CAI model of the second year lower secondary school students in Yang Talat Wittayakarn School, Kalasin province. 3) to assess satisfaction of the second year lower secondary school students in Yang Talat Wittayakarn school Kalasin Province. It is R&D research The samples of this study included 36 second-year lower secondary school students in Yang Talat Wittayakarn School. The tools used in this research were a teaching packaged, a learning achievement test, and a behavioral assessment form. The statistics used in data analysis were: Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, and t-test.

The research results were as follows:

1) The teaching packaged development on coexistence in society according to the Four Brahmavihāra Dhammas using the creative CAI model for second-year lower secondary school students in Yang Talat Wittayakarn School, Kalasin Province was rated at a moderate level. Based on the testing after the course, students could answer the Dhamma test well.

2) Based on comparing students' learning achievement before and after using the teaching packaged on coexistence in society according to the Four Brahmavihāra Dhammas by using the creative CAI model, the post-test score of the students was higher than the pre-test score with the statistical significance level of 0.05.

3) The satisfaction of second year lower secondary school students towards the teaching package that the overall, It was at a good level, when considering each aspect, it was found that The mean was at a good level. The aspect with the form/topics of the activities were appropriate and the aspect with the lowest average was the aspect of organizing public relations activities.

Keywords: The Teaching Packaged Development; The Four Brahmavihāra Dhammas; The Creative CAI Model.

บทนำ

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นจุดหมายอันสำคัญของการพัฒนาเด็กและเยาวชน โดยยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถและพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

และพัฒนากาทางสมองเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม ผู้สอนต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ การออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศักยภาพและบริบทของผู้เรียน การกำหนดบทบาทของผู้สอนและผู้เรียน การใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย และการออกแบบการวัดและประเมินผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยแบ่งเป็น 5 สาระการเรียนรู้ ได้แก่ 1) สาระที่ 1 ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม 2) สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม 3) สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ 4) สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ และ 5) สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ การพัฒนาชุดการสอน เรื่อง เบญจศีล เบญจธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับ มาตรฐาน ส 1.1 รู้ เข้าใจ ประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตาม ซึ่งกำหนดเป็นตัวชี้วัดการเรียนรู้ โดยกำหนดใน ข้อ 4 ว่า วิเคราะห์ความสำคัญและเคารพพระรัตนตรัยปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด ข้อ 7 ว่า ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติด การที่ผู้เรียนจะตระหนักถึงคุณค่าของคุณธรรมและการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ต้องได้รับการอบรมหรือการฝึกฝน โดยผ่านการเรียนรู้ ซึ่งมีกระบวนการที่หลากหลาย ที่จะสร้างเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะนิสัยที่ดี มีความพึงพอใจและน้อมนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมนั้น ก็ต้องเกิดจากการเห็นประโยชน์ และซึมซับคุณค่าอย่างแท้จริง โดย ที่ครูผู้สอนในจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ใช้รูปแบบการสอนในรูปแบบ CAI (คอมพิวเตอร์ช่วยสอน) จำนวนไม่มากทำให้การจัดการเรียนรู้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาจึงได้รับความสนใจจากผู้เรียนไม่เต็มที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการที่จะศึกษาการพัฒนาการชุดการสอน และผลของการจัดการเรียนรู้เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยการใช้รูปแบบ CAI เจริญสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในกลุ่มสาระ สาระที่ 1 คือ ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลของการวิจัย การพัฒนาชุดการสอนเพื่อให้ผู้เรียนตระหนักและสามารถนำไปพัฒนาตนเอง เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข เป็นผู้ฝึกฝนในการทำควมดีมีค่านิยมที่ดีงาม และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดการสอน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยการใช้รูปแบบ CAI เจริญสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนโดยชุดการสอน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยการใช้รูปแบบ CAI เจริญสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา(R&D) ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ (Check-List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบคำถามปลายเปิด (Open Form) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวนทั้งสิ้น 315 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 จำนวน 36 คน โดยเลือกแบบสุ่ม (Purposive Random)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการในการสร้างเครื่องมือ 1) ชุดการสอน จำนวน 6 ชั่วโมง 2) แบบฝึกหัดใช้ในวัดผลระหว่างแผนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน 3) แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre - test) และหลังเรียน (Post - test) ของนักเรียน

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างชุดการสอน
 1. ศึกษาหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นมาตรฐาน การเรียนรู้รายปี หลักสูตรช่วงชั้น ขอบข่ายเนื้อหาสาระและเวลาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษา จากสถานศึกษา โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาฬสินธุ์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ 6 ชั่วโมง โดยแบ่งเป็นเป็น 5 แผน รวมเป็น 1 ชุดการสอน
 2. ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาที่จะนำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จากคู่มือการจัดการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือแนวการสอน แบบเรียนและเอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
 3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จากคำอธิบายรายวิชาในหลักสูตรสถานศึกษา สารະภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 4. กำหนดรูปแบบ เพื่อเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีขั้นตอน
 5. ศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CAI เชิงสร้างสรรค์ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สังเคราะห์รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคม ตามหลักพรหมวิหาร 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์
 6. เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CAI เชิงสร้างสรรค์ โดยจัดทำให้สอดคล้องกับสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยใช้เวลาในการทดลองรวม 6 ชั่วโมง
 7. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยค้นคว้าสร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และความเหมาะสมขององค์ประกอบและลำดับขั้นตอนของแผน

8. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการตรวจสอบและคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา มาแก้ไขปรับปรุงอย่างถูกต้อง

9. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วไปทดลองใช้ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ที่ไม่ใช่ นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

10. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

2. การสร้างแบบฝึกหัด และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องในการสร้างแบบทดสอบ

2. ศึกษาหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นมาตรฐาน การเรียนรู้รายปี หลักสูตรช่วงชั้น ขอบข่ายเนื้อหาสาระและเวลาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษา

3. ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาที่จะนำมาสร้างแบบฝึกหัด และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากคู่มือการจัดการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา แผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือแนวการสอน แบบเรียนและเอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษา

4. สร้างแบบฝึกหัด ใช้ในวัดผลระหว่างแผนการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เป็นแบบถ่ายรูปและรายงานผลการทำกิจกรรมที่กำหนด

5. สร้างแบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

6. นำแบบฝึกหัด และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมว่าตรงตามเนื้อหาสาระที่จะศึกษาวิจัยหรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

7. เมื่อปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกหัด และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว จากนั้นแบบทดสอบและแบบฝึกหัดที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ โดยประเมินความสอดคล้องของข้อสอบกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด เป็นรายข้อเพื่อหาคุณภาพของข้อสอบ และนำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบและแบบฝึกหัด กับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด โดยใช้สูตร IOC แล้วคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ถึง 1.00

8. นำแบบฝึกหัดแบบฝึกหัด ใช้ในวัดผลระหว่างแผนการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 และรายงานผลการทำกิจกรรมที่กำหนด และแบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

9. นำแบบทดสอบและแบบฝึกหัด ไปทดลองใช้ กับนักเรียนที่ไม่ใช่ นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง นำแบบทดสอบมาวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ หาค่าความยากง่าย (P) หาค่าอำนาจจำแนก (r) โดยวิธีของเบรนนัน (Brennan) และคัดเลือกข้อสอบที่เข้าเกณฑ์

10. นำแบบฝึกหัด และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ปรับปรุงแล้วทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามกระบวนการแล้วนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่ได้มาโดยการเลือกสุ่มแบบกลุ่มอย่างง่าย โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองด้วยตนเอง หลังสิ้นสุดการสอน ผู้ศึกษาทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบชุดเดียวกับการทดสอบก่อนเรียน สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด ดังนี้ เป็น แบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาเอง โดยมีเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ และเนื้อหาจากแนวคิดตามที่ต้องการศึกษา 5. การจัดกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาชุดการสอน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยการใช้รูปแบบ CAI เชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์ มีผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดการสอน พบว่า คะแนนแบบฝึกหัดระหว่างใช้ชุดการสอน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยการใช้รูปแบบ CAI เชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์ มีการพัฒนาขึ้นตามลำดับโดยในแบบฝึกหัดที่ 1 นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 8.53 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85.67 ผ่านเกณฑ์ระดับร้อยละ 80 แบบฝึกหัดที่ 2 นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 8.73 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 88.00 ผ่านเกณฑ์ระดับร้อยละ 80 แบบฝึกหัดที่ 3 นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 8.83 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 89.33 ผ่านเกณฑ์ระดับร้อยละ 80 และแบบฝึกหัดที่ 4 นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 8.87 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90.00 ผ่านเกณฑ์ระดับร้อยละ 80 โดยทั้ง 4 แบบฝึกหัดมีคะแนนรวมเฉลี่ยอยู่ที่ 34.97 คะแนนจาก คะแนนเต็ม 40 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.42 ผ่านเกณฑ์ระดับร้อยละ 80 ตามที่กำหนดไว้

1.2 ประสิทธิภาพของชุดการสอน E_1 เท่ากับ 87.42 และ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ E_2 เท่ากับ 85.14 ดังนั้น ชุดการสอน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยการใช้รูปแบบ CAI เชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 87.42/85.14 ซึ่งถือว่าสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนโดยใช้ชุดการสอน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยการใช้รูปแบบ CAI เชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 14.97 คะแนน จากคะแนนเต็ม 35 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 42.76 นั่นคือ $O_1 = 14.97$ และ หลังจากเรียนด้วยชุดการสอน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยการใช้รูปแบบ CAI เชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 29.80 จากคะแนนเต็ม 35 คะแนน คิดเป็นร้อยละ

85.34 ผลการทดสอบหลังเรียนผ่านเกณฑ์ระดับร้อยละ 80 นั่นคือ $O_2 = 29.80$ ดังนั้น ชุดการสอน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยการใช้รูปแบบ CAI เชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้วยการศึกษาการทดลองแบบ The One-Group Pretest-Posttest Design โดย $O_1 = 14.97$ และ $O_2 = 29.80$ ผลการทดสอบก่อนและหลังเรียน คะแนนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 14.83 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 42.38 ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยการใช้รูปแบบ CAI เชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์ มีการพัฒนาผ่านเกณฑ์ระดับร้อยละ 80 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยการใช้รูปแบบ CAI เชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ดี ($\bar{x} = 4.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงที่สุด คือ ด้านรูปแบบ/หัวข้อ ในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.57$) รองลงมา คือ ด้านได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ($\bar{x} = 4.53$) ด้านระยะเวลาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 4.47$) และ ด้านที่ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรม ($\bar{x} = 3.90$)

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัย การพัฒนาชุดการสอน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยการใช้รูปแบบ CAI เชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพชุดการสอน พบว่า คะแนนแบบฝึกหัดระหว่างใช้ชุดการสอน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยการใช้รูปแบบ CAI เชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์ มีการพัฒนาขึ้นตามลำดับโดยในแบบฝึกหัดที่ 1 นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 8.53 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85.67 ผ่านเกณฑ์ระดับร้อยละ 80 แบบฝึกหัดที่ 2 นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 8.73 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 88.00 ผ่านเกณฑ์ระดับร้อยละ 80 แบบฝึกหัดที่ 3 นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 8.83 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 89.33 ผ่านเกณฑ์ระดับร้อยละ 80 และแบบฝึกหัดที่ 4 นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 8.87 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90.00 ผ่านเกณฑ์ระดับร้อยละ 80 โดยทั้ง 4 แบบฝึกหัดมีคะแนนรวมเฉลี่ยอยู่ที่ 34.97 คะแนนจาก คะแนนเต็ม 40 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.42 ผ่านเกณฑ์ระดับร้อยละ 80 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนได้ฝึกทักษะการเรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้า เรียนรู้ด้วยตนเองผ่านชุดการสอน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคม ตามหลักพรหมวิหาร 4 วิชา หน้าที่พลเมือง ของนักเรียนระดับชั้นชั้นมัธยมศึกษา โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CAI เชิงสร้างสรรค์ และได้พัฒนาพฤติกรรมในการเรียนรู้ ทำให้เกิดการศึกษาเรียนรู้และพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ทิศนา ขัมมณี (2547) ที่ได้ให้ความหมายของรูปแบบการสอน หมายถึง สภาพหรือลักษณะของการ จัดการเรียนการสอน ที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อต่างๆ โดยมีกระบวนการหรือขั้นตอนใน

การเรียนการสอนโดยอาศัยวิธีสอนและเทคนิค การสอนต่างๆเข้ามาช่วยทำให้สภาพการเรียนการสอนนั้น เป็นไปตามหลักการที่ยึดถือ สรุปได้ว่า รูปแบบการสอน หมายถึง สภาพลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่มุ่ง ให้ ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ โดยจัดขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบ ครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญที่จัดไว้ตาม หลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อต่างๆ เพื่อช่วยให้สภาพการจัดการเรียนการสอนนั้นเป็นไปตาม แนวคิดทฤษฎีพื้นฐาน วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการสอน ระบบสังคม หลักการ ตอบสนองและระบบสนับสนุนหรือสิ่งแวดล้อมในการเรียนการสอนที่ช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ วิชา ปรากฏ และประสาท เนืองเฉลิม (2544) ได้สรุปถึงการพัฒนารูปแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้ ทักษะชีวิต ครูที่ดี ย่อมรู้จักสอดแทรกทักษะชีวิตในบทเรียน ความท้าทายในปัจจุบัน คือการผสมผสานทักษะที่จำเป็นเหล่านี้ในโรงเรียนอย่างจริงจัง แยกกาย และรอบด้าน ทักษะชีวิตได้แก่ ความเป็นผู้นำ ความมีจริยธรรม การรู้จักรับผิดชอบ ความสามารถในการปรับตัว การรู้จักเพิ่มพูนประสิทธิผลของตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง ทักษะในการเข้าถึงคน ความสามารถในการขึ้นนำตนเอง และความรับผิดชอบต่อสังคม เพิ่มขึ้นเป็นลำดับขั้น

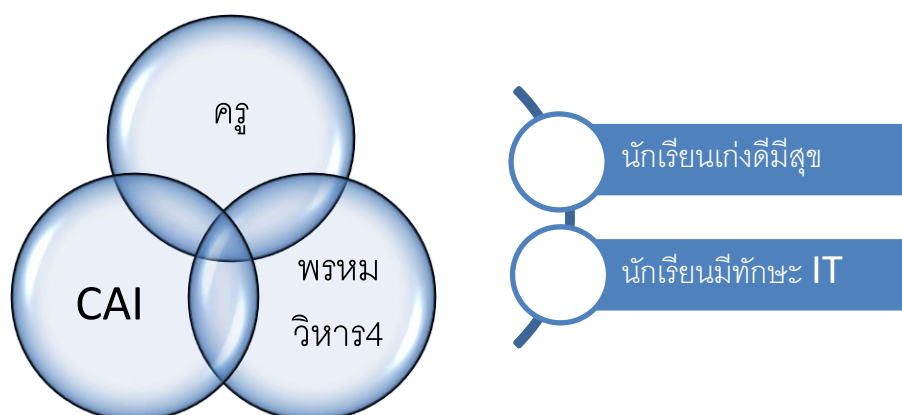
2. ผลประสิทธิภาพของชุดการสอน E_1 เท่ากับ 87.42 และ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ E_2 เท่ากับ 85.14 ดังนั้น ชุดการสอน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคม ตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบ CAI $g=b'lih'lii8N$ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 87.42/85.14 ซึ่งถือว่าสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องมาจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตร เอกสารที่เกี่ยวข้อง มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รูปแบบและวิธีการสอน แบบ CAI เชิงสร้างสรรค์ มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ นักเรียนให้ความร่วมมือในการเรียน ตั้งใจฟังที่ครูสอน มีความพยายาม ตั้งใจศึกษา ทำแบบฝึกหัดจึงส่งผลให้ผลออกมาในระดับที่สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอธิการมาวิน จันทมโม (อ้วนจิ) (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการสอน คือ กระบวนนำเสนอ ต่างๆ ที่หลากหลายที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ที่ได้จัดวางไว้อย่างเป็นระบบระเบียบแล้ว ซึ่งเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ เป็นตัวช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และเสริมสร้างกระบวนการกลุ่มภายในชุดการสอนประกอบด้วย คู่มือครู คู่มือนักเรียน เนื้อหากิจกรรม สื่อประสมและเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชุดสื่อประสมสำเร็จรูป ที่ได้รวบรวมสื่อการสอนไว้อย่างสมบูรณ์ตามแบบแผนที่วางไว้ เพื่อให้มีความสัมพันธ์กันและมีคุณค่าส่งเสริมซึ่งกันและกัน อำนวยความสะดวกให้ครูใช้ในการสอน โดยที่ครูไม่ต้องเตรียมสื่ออย่างอื่นให้วุ่นวาย ซึ่งภายในชุดการสอนนั้นจะมีสื่อและข้อเสนอแนะในการดำเนินการสอนอยู่แล้วโดยจัดไว้เป็นชุด ๆ บรรจุอยู่ในซอง กล่อง พร้อมทั้งจะให้ครูนำไปใช้ในการสอนได้โดยทันทีไม่ต้องเตรียมอะไรยุ่งยาก ซึ่งเป็นผลดีและรวดเร็วสำหรับครูได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ พระมหาบรรจง ดิสรโณ (ศรีสุข) (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนปริยัติคุณรสวิทยา อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า พรหมวิหาร 4 เป็นหลักธรรมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในด้านต่าง ๆ ได้มากมาย เช่น การปฏิบัติธรรม การทำงาน การจัดการเรียนการสอนหนังสือหรือในการดำเนินชีวิตหลักพรหมวิหาร 4 พระจักร จกกวโร (เหมือนปิ่น) (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ตามหลักพรหมวิหาร 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า 1) การจัดการเรียนรู้ตามหลักพรหมวิหาร 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านจิตตะ ด้านฉันทะ ด้านวิริยะ และด้านวิมังสา ตามลำดับ

3. ความพึงพอใจที่มีต่อชุดการสอนโดยใช้ชุดการสอน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคม ตามหลักพรหมวิหาร 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผ่านการเรียนการสอนส่วนใหญ่ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนเนื้อหา สาระเข้าใจง่าย และการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับพระสุนทร ธมมโยธี (ตะวันคำ) (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักพรหม 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาตามอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอเมือง โดยภาพรวม และรายด้านมีการปฏิบัติในระดับมาก พระครูสุวรรณวชิรวงศ์ (ทองดี วชิรวโส) (2561) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การประยุกต์หลักพรหมวิหาร 4 ใช้ในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ด้านวิริยะ (ความเพียร) ผลการวิจัยพบว่า แนวคิดพรหมวิหาร 4 เกื้อหนุนกัน เช่น เกิดฉันทะ มีใจรักแล้วก็ให้พากเพียร เมื่อพากเพียรแล้วก็เอาใจใส่เสมอ และเปิดช่องให้ปัญญาพิจารณาไตร่ตรอง วิธีการประยุกต์พรหมวิหาร 4 ในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนผู้บริหาร ครู จัดกิจกรรมแทรกเพื่อให้นักเรียนเห็นประโยชน์และคุณค่าของหลักพรหมวิหาร 4 ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การอบรมคุณธรรม จริยธรรมทุกวันหน้าเสาธง แทรกเรื่องของบุคคลหรือนักเรียนผู้ประสบความสำเร็จในการเรียน ได้คะแนนระดับดีเยี่ยม ความพึงพอใจในการใช้ชุดการเรียนการสอน เป็นไปในทาง ที่ดีและมีพัฒนาการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดการสอนไว้ที่ 80/80 จากการศึกษา พบว่า ชุดการสอนที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพ 89.58/83.72 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

ชุดการสอน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคม ตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยใช้รูปแบบ CAI เชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์ นั้น ผู้วิจัยได้พัฒนาชุดการสอนที่ครบทั้งรูปแบบการสอน และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบ Active learning นักเรียนได้ฝึกทักษะการเรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้า เรียนรู้ด้วยตนเองแบบ Active learning ผ่านชุดการสอน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคม ตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยใช้รูปแบบ CAI เชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์ และได้พัฒนาพฤติกรรมในการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียน เก่ง ดี มีสุข ส่งเสริมให้การเรียนรู้สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ครูได้ชุดการสอนที่สามารถใช้สอน หรือเป็นตัวอย่างในการพัฒนาชุดการสอนต่อไปได้ โรงเรียนได้แนวทางในการพัฒนาชุดการสอน และแนวทางในการจัดแบบ Active learning โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ CAI เชิงสร้างสรรค์ และ โรงเรียนได้แนวทางในการประเมินรูปแบบใหม่ คือ การประเมินแบบองค์รวม ประเมินผู้เรียนทั้งด้านความรู้ความสามารถ และด้านพฤติกรรมความสนใจในการเรียนรู้ ซึ่งสามารถสรุปเป็นแผนภาพที่ 1

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งมีข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงจากผลการวิจัย และ จากความคิดเห็นของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามซึ่งสรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าชุดการสอนโดยใช้ชุดการสอน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยใช้รูปแบบ CAI เชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์ สามารถนำไปใช้พัฒนาในการเรียนการสอน สำหรับพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน จังหวัดกาฬสินธุ์ได้

2) ครูที่ใช้ชุดการสอนโดยใช้ชุดการสอน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคมตามหลักพรหมวิหาร 4 โดยใช้รูปแบบ CAI เชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร จังหวัดกาฬสินธุ์ ควรฝึกปฏิบัติให้เกิดความชำนาญ เพื่อให้เกิดความ คล่องตัวในการจัดการเรียนการสอน และเพื่อนำไปพัฒนา ด้านอื่น ๆ ต่อไป

3) ควรมีการวัดและประเมินผลของนักเรียนตามสภาพความเป็นจริง เพื่อการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่อผู้เรียนสืบต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการพัฒนาชุดการสอน การเรียนการสอนของครูผู้สอน ในรายวิชาอื่นด้วย เช่น วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ และวิชาภาษาอังกฤษ เป็นต้น

2) ควรมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่องในเรื่องการเรียนการสอนในระยะยาว หลังจากที่ได้เสร็จสิ้นการทดลองสอนไปแล้วในแต่ละครั้ง เพื่อดูว่าการเรียนการสอนของนักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอน เรื่อง การอยู่ร่วมกันในสังคม ตามหลักพรหมวิหาร 4 ไปแล้วยังคงอยู่กับนักเรียนมากน้อยเพียง

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- ทิตินา แคมมณี. (2547). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระครูสุวรรณวิชรวงศ์ (ทองดี วชิรวโร). (2561). การประยุกต์หลักอิทธิบาท 4 ใช้ในการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดศรีสุทธาพิทักษ์ อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระจักร จกกวโร (เหมือนปิ่น). (2561). การจัดการเรียนรู้ตามหลักพรหมวิหาร 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาบรรจง ดิสรโณ (ศรีสุข). (2560). ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนปริยัติคุณสรวิทยา อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสุนทร ธมมโยธี (ตะวันคำ). (2559). การบริหารสถานศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระอธิการมาวิน จนทนมโม (อ้วนจี). (2561). การพัฒนาชุดการสอนสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมโดยใช้พุทธวิธีการสอน เรื่อง เบญจศีลเบญจธรรม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านผึ้งวิทยาคม จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วีณา ประชากุล และประสาธ เนืองเฉลิม. (2554). รูปแบบการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.